

Sümposioon "Väliseestlased ja Eesti meediad" Tallinnas

13. aprillil korraldas Ülemaailmne Eesti Kesknõukogu Tallinnas Viru hotellis sümposiooni "Väliseestlased ja Eesti meediad."

Ettekanded juhatas sisse Ülemaailmse Eesti Kesknõukogu esindaja Eestis Aho Rebas. Ta küsis kõigepealt, kes on väliseestlane. Kuigi vastuseid võib erinevaid anda, arvas ta, et kokkuleppeliselt võiks väliseestlaseks pidada eestlast, kes püsivalt elab välismaal, olgu ta siis seal ainult paar aastat olnud või juba rohkem kui pool sajandit. Sümposiooni eesmärgina sõnastas Aho Rebas küsimuse, kas Eesti ajakirjandus kajastab väliseestlasi ja nende tegemisi põhjalikult ja piisavalt või saaks seda paremini teha.

Tallinna Ülikooli vanemteadur, etnoloogiadoktor Aivar Jürgenson andis avaettekandes ülevaate eestlaste väljarändest.

Eestlased on rännanud nii ida kui ka lääne suunas ja seda on tehtud nii vabatahtlikult kui ka sunnitud. Enne 19. sajandi keskpaika asus eestlasi väljaspool kodumaad vaid 3–4 protsenti, põhiliselt Venemaal. 19. sajandi teisel poolel oli Eestist väljarändamine väga hoogne ja 1917. aastaks oli eestlasi väljaspool kodumaad juba 19 protsenti ehk ligikaudu 215 000, sellest suurem osa ehk ligikaudu 200 000 idas. Eesti Vabariigist ei lahkutud märkimisväärsel hulgal, aastatel 1924–1938 vaid ligikaudu 16 000 inimest.

Suure rände tõi kaasa II maailmasõda ja Eesti okupeerimine, mis viis 70 000–80 000 eestlast läände ja 50 000 itta ning mõlemal juhul ei olnud valdavalt tegemist lahkujate vaba valikuga. Aastatel 1991–2007 on vabatahtlikult läände asunud 37 000–42 000 eestlast, mis on märkimisväärselt suur hulk.

Eestlane võttis kodu kaasa

Kui 19. sajandi teisel poolel käsitles Eesti ajakirjandus väljarändamist valdavalt negatiivses võtmes, siis alles 20. sajandi alguses hakati väljarändamisse suhtuma mõistvalt. Eestist väljarändajad moodustasid oma uutest asupaikades väikesed Eesti kogukondi, kus oli kõik sama nagu kodumaal: keel, usk, toit, kombed jne. Ka pärast II maailmasõda väljarännanud

Estonian World Review toimetaja Vaado Sarapuu rõhutas Tallinnas Viru hotelli konverentsisaalis ettekannet tehes, et paberlehte hoides hoiame ka põlvkonda, kes harjunud seda lugema.

Foto: Peep Pillak

on moodustanud oma asukohamaades n-õ väikesed Eestisid.

Eestlane vs jobueestlane

Eesti Päevalehe ajakirjanik Rein Sikk tõdes, et mitte ainult väliseesti paberlehtede tiraažid ja lugejaskond ei kahane, vaid sama toimub ka Eestis.

Ajalehtede eelarved ei küüni tänaseni majanduskriisi eelsele tasemele. Paberajalehed on üha vähem uudisetojad, sest uudiste voog jõuab inimesteni palju kiiremaid tänapäevaseid teid kaudu. Seda enam peaks ajalehtedes olema analüüsi.

Rein Sikk pakkus välja uue termini – jobueestlased, mis käib hilisväljarändajate kohta, kes uues asukohas minetanud teadlikult oma rahvuse. Selle ilmekaks näiteks on hiljutine uudis, et Brüsselis elavad paljud eestlased ei ole üldse huvitatud neile pakutavast eestikeelsest koolist.

Paljud kohalolnud pidasid terminit "jobueestlane" siiski liialdatult karmiks.

Estonian World Review toimetaja Vaado Sarapuu tunnustas kõrgelt Eesti pagulaste loodud väärtusi. Need

ei ole tulnud kergelt ja neid tuleb hoida, märkis ta.

Üks oluline osa pagulaste loodust on väliseesti ajakirjandus. Ajaleht on ühendanud ühelt poolt eestlasi oma asukohamaal ja teiselt poolt eestlastest pagulasi kogu maailmas. Pagulaslehti on aastakümneid teinud suure asjatundjaid ja neil on olnud tänuulik lugejaskond. Paberlehte hoides hoiame ka põlvkonda, kes harjunud seda lugema ja see on äärmiselt oluline, ütles Sarapuu.

EWR ühendab eestlasi üle ilma

Kui 2001. aastal asutati Torontos veebileht, siis kardeti, et see sööb paberlehte ära. Veebilehte võib aga ka nii välja anda, et see toetab paberlehte. Torontos tuligi paberlehele just nii tellijaid mitmesaja ringis juurde. Pole eriti mõttekas üritada ühe universaalpagulaslehe väljaandmist, mida tehtaks Eestis. Praegu maailma eri paigus ilmuvad eestikeelsed lehed on oma pika ajaloo ja taustaga, mida tuleks hinnata. Pagulasväljaanded ei ole end Eesti sisepoliitikasse seganud. Ka Eestis poleks vaja tegeleda

pagulaste poolt loodu ülevõtmisega, vaid pagulaskultuuri võiks selle asemel toetada. Soliidne oleks arvestada ka nende maade seadustega, kus pagulaseestlased asuvad.

Torontos toimiv Estonian World Review (www.eesti.ca – toim) järgib Kanada seadusi. Siit näeb paljude maailmas ilmuvate eestikeelsete lehtede uudiseid, kuid see ei ole loodud nende lehtede ühendamiseks. Iga leht jääb ikka iseendaks ja võib omal valikul ülesse panna seda, mida vajalikuks peetakse.

Kahjuks jäid ära kaks kavandatud ettekannet. Tervislikel põhjustel ei saanud tulla hiljuti 70. sünnipäeva tähistanud tuntud telemees Mati Talvik, samuti ajakirja Diplomaatia peatoimetaja ning Postimehe kolumnist politoloogiadoktor Iivi Anna Masso. Sellegipoolest jäi sümposioniks kavandatud aega napiks, sest peale igat ettekannet oli sõnasoovijaid palju ja keskustelu elav. Aho Rebas pidi ajaloo- ja muudele teemadele veerenud juttu ikka ja jälle meediaküsimuste juurde tagasi juhtima.

Peep Pillak

1
Sümposioon "Väliseestlased ja Eesti meediad" Tallinnas

Eesti Film 100

2
Toimetaja veerg

Eesti tutvustamine Saksamaa kõrgeimas sõjaväeakadeemias

KERK uudised

3
Kaheksa keskerakondlast teatas parteist lahkumisest

Eesti ületab Balti riike kõrgema eluea ja positiivse iibega

Lavastaja Tiit Ojasoo tutvustas Hamburgis eestlastele oma viimase aja tööd

4
ÜEKNI täiskogu kogunes tänavu 13.–14. aprillil Tallinnas

Meediagrupp – loomine ja hinguselemine

5
Rahvatantsu nädalavahetus Annabergis

Müncheni eesti koolis tähistati raamatupäeva

6
Teeme ära! koristustalgud Karlsruhes

Berliini Eesti Kool korraldas maikuu avatud uste päeva

Hamburgi Eesti Kooli kooliaasta kokkuvõte

7
Veera Saare 100. sünniaastapäeva puhul toimus konverents ja esmalavastati "Ukuaru"

EstDocs ootab konkursile eestiainelisi lühifilme

8
Kuulutused ja teated

Pilk ette

Viimane veerg

Eesti filmi 100. aastapäeva puhul auhinnati parimaid

Kumrardusena 100aastasele eesti filmile anti 30. aprillil esimest korda ajaloo välja nn sajandiuhinnad, mille eesmärk on esile tõsta kodumaise filmi saavutusi ka pisut ebatraditsioonilisema nurga alt.

Kategooriaid oli sajandiahhindade jagamisel kokku kaheksa, igas viis nominenti. Iga kategooria võitja sai endale kodumaist filmipioneeri Johannes Pääsukest kujutava auhinnakuju, mille autor on skulptor Seaküla Simson.

Eesti rahva lemmikfilm on rahvaääretuse põhjal "Kevade". Auhinna

andis režissöör Arvo Kruusemendile üle ürituse patroon president Toomas Hendrik Ilves, kelle sõnul rahva arvamus ühtib filmitegijate arvamusega.

Eesti filmi juubelilgalal Tartus kuulutati välja filmisõnaus – omakeelse filmisõnade tekitamise võistlus –, millest kutsutakse osa võtma kõiki eestlasi, kes armastavad oma keelt, kultuuri ja filmikunsti. "Kinokunst mõjutab meid pidevalt ja iga päev ning oleks tore, kui tarvilikud väljendid oleks olemas ka meie emakeeles," ütles Ilves.

Rohkem infot ja osalemine: www.kinobuss.ee/filmisõnaus.

ER Sajandi naistäht Elle Kull.

- Sajandi film "Kevade"
- Sajandi naistäht Elle Kull
- Sajandi meestäht Lembit Ulfsak
- Sajandi filmipaar Arno ja Teele filmist "Kevade"
- Sajandi filmikild "Meie reliikvia on vabadus!" filmist "Viimne reliikvia"
- Sajandi filmilaul "Viimse reliikvia" laulud
- Sajandi animatäht Lotte (Heiki Ernitsa ja Janno Põldma joonisfilmidest)

Toimetaja veerg

Mäikuu ehk lehekuu on kasvamise ja tärkamise aeg, vähemalt siin põhjamaal. Maitule tegemine tähistas rahvapärimeses talvedeemonite lõplikku allajäämist metsas ja nurmel ning kevade võidukäiku, kuid vanarahva jaoks tähendas see ka kibekiire töötaja algust – oli ju vaja seeme mulda saada ning pidada plaani, kuidas järgmise kavadeni pere toidetud ja kaetud saaks. Hinge sees hoidmiseks pidi töökas olema nii peremees kui ka perenaine.

Just sellest samast naisest, kangest eesti naisest, on sobilik käesoleval emadepäeva kuul ja pungumise kuul kõnelda. Statistikaamet pani kokku portree keskmisest Eesti naisest, kes on haritud ja töötab, vanematekodust lahkub varakult ning on ühe või kahe lapse ema. Samast uuringust selgub, et Eesti naiste tööhõive on Euroopa Liidu keskmisest kõrgem ja et 71 protsenti rahvakultuuri harrastajatest on naised. Ilus pilt! Ei ole ju töötamine ometi mingi häbiasi, pigem vastupidi – töökus ja tegusus on eesti naise sümbolid nii siin kui ka mujal laias maailmas. Ajakirja Eesti Naine mainumbris on artikkel eesti naistest Euroopas – töökad ja tragid, kel igapäevatöö kõrval on tahtmist säilitada eesti kultuuri ja õpetada järglastele eesti keelt. Mina usun, et nende eesti naiste visadus on aluse saanud esiemade tõekspidamistest, et raskusi ja tööd ei tohi karta. Just nii on võimalik ehitada ja toetada sildu kodu- ja väliseesti vahel, kui me oma identiteeti, mille üks osa oli ja on töö, ära ei põlga.

Hiljuti Ugalas esietendunud Veera Saare romaani "Ukuaru" dramatiseering – ood visale ja vaprale naisele, kes raskete olude kiuste ennast elust läbi murrab – toetub jällegi nende samadele põhimõtetele, sest kui lõpeb töö, on kõigel ots. Kui kohapeal tööd ei ole, tuleb seda mujalt otsida. Eks meie rahvaloendus annab suure tõenäosusega sama tulemuse, mis naaberriigi Läti oma – väljarändajate arv üha kasvab. Arutatakse juba ka riiklikul tasandil, mida teha, et arstid-õed jääksid tööle koduhaiglatesse, -kliinikutesse. Sama lugu on ka paljudel teistel elualadel. Ega inimesed lähe mujale lakke sülitama ja lõbusa elu jahile, vaid ikka tööd ja paremaid elutingimusi otsima. Töö peab olema! Ja samamoodi head ideed ning visadus ja tahe neid ellu viia.

Karin Aanja

EÜSL 60

20. oktoobril tähistab EÜSL oma 60. sünnipäeva piduliku kontsertaktusega, mis sisaldab mitmekülgset kultuuriprogrammi.

Peokohaks valiti 1942/1943 aastal ehitatud maa-pealne õhukaitsepunker (vt pilti). Kuna punker asub otse elurajoonis, ei ole võimalik seda lammutada kahjustamata ümbritsevaid ehitisi. Niisiis otsustas Kölni linn punkrit kasutada kultuuriürituste tarvis.

EÜSLi käsutuses on kaks korrust: väga hea akustika ja õhustusega peosaal ning kolmest ruumist koosnev galeriikorrus. Sinna sätitakse laste mängu- ja puhkeruum, nii et lastevanemad saavad järglased lapsehoidja juurde jättes muretult pidutseda. Punkris on olemas lift.

Aadress: "Kulturbunker" Köln-Mülheim, Berliner Str. 20, 51063 Köln
(vt ka www.kulturbunker-muelheim.de)

Praegu peavad EÜSL 60 korraldajad läbirääkimisi Kultuuripunkri läheduses olevate hotellidega, et peokülalistajate heaks välja kaubelda soodushinnad. Tulemustest teatame järgmises Eesti Rajas.

EÜSLi 60. aastapäeva pidustused toimuvad sõja ajal ehitatud õhukaitsepunkris. "...pidu siisugune kui omal ajal punkris" (Olaf Koppvilleni laulust "Klunker").

Transport EÜSL 60 kontsertaktusele

Münchenist ja Hamburgist kavatsetakse organiseerida ühine bussisõit Kölni EÜSLi 60. sünnipäeva peole.

Huvilised palun kontakteeruda:
München: Karin Ladva-Zoller, tel 089/46 221 009
e-post: karinlz@web.de
Hamburg: Ave Vals, tel 0173/46 411 338
e-post: vals@trinamic.com

Kölni Eesti Rahvuskoondise uudised

Veebruari viimastel päevadel pidas Kölni Eesti Rahvuskoondis (KERK) maha oma aasta-koosoleku.

Mõned tähtsamad seigad, mis koosolekul paika pandi:

- Koosolek otsustas aastal 2012 koguda veel liikmemaksu ja edaspidi minna üle annetustele.
- Otsustati ühehäälselt, et järgmised valimised toimuvad 2015. aastal (st iga 4 aasta järel)

● DVD-klubi tegutseb edasi annetuste toel (st ilma liikmemaksuta)

● Otsustati jätkata KERK perepäevadega – järgmisena on plaanis Iserlohnis koobaste külastamine, Uperfeckthaus Essenis (ehk juba juunis) ja Düsseldorfis vanalinn.

● Arutati pikema suvelaagri korraldamise võimalusi Annabergis. See jääb lastevanemate suuremat huvi ootama.

Mare Rahkema
KERK esimees

EÜSLi Esinduskogu valimised 2012

Palume kandidaate, kes tunnevad kutsumust kuuluda EÜSLi Esinduskogusse, esitada kirjalik avaldus **kuni 15. juunini 2012** (postitempli kuupäev) EÜSLi esimehele (Maie Kisis-Vainumäe, In der Gracht 10, 51105 Köln). **Valimisaeg: 15. september kuni 15. oktoober 2012**
Täpsem info www.eüsl.de

EESTI RADA

Eesti Rada

Eesti Ühiskond Saksamaa Liitvabariigis häälekandja
Vanim väliseesti väljaanne
Asutatud 1945. aastal

Peatoimetaja/Chefredakteur:
Karin Aanja

Tellimine/Abonnement:
Aastatellimus

**Vastutav toimetaja Saksamaal/
Verantwortlicher Redakteur
Deutschland:**
Maie Kisis-Vainumäe

Euroopas
25 EUR
Väljaspool Euroopat
28 EUR
Tudengitele
15 EUR

Kaastöötaja/Mitarbeiter:
Meeli Bagger

Eesti Raja konto:

Estnische Volksgemeinschaft
in der BRD
EESTI RADA Deutsche Bank,
Hamburg BLZ: 20070024
Konto nr 440011504
IBAN:
DE64200700240440011504
BIC/SWIFT: DEUTDEDBHAM

**Toimetus Saksamaal/
Redaktion Deutschland:**

EESTI RADA
Maie Kisis-Vainumäe
In der Gracht 10
D-51105 Köln
tel: 0221/83 47 03
faks: 0221/830 31 03
e-post: estirada@yahoo.de

**Kuulutused, reklaam/
Anzeigen, Reklame:**

1,00 EUR/cm²
alates 50 cm² – 0,80 EUR/cm²
alates 100 cm² – 0,70 EUR/cm²
alates 200 cm² – 0,60 EUR/cm²
üle 300 cm² – 0,50 EUR/cm²

Leinakuulutused:

Kahe veeru laiusest:
1 cm kahel veerul – 5 EUR

Kirjasaatjad:

Kerttu Jõgi / Hamburg
Riina Leminsky / Hamburg
Peep Pillak / Tallinn
Piret Suidt / München
Meeli Vilukas-Thibert / Berliin

Toimetus jätab endale õiguse toimetada ja lühendada kaastöid ning kirju nende selguse huvides. Avaldatud artiklite sisu eest vastutavad allkirjutanud.

Eesti tutvustamine Saksamaa kõrgeimas sõjaväeakadeemias

11. aprillil pidas Hamburgis asuv Saksamaa kõrgeim sõjaväeline õppeasutus **Führungsakademie der Bundeswehr** rahvuste päeva – der Tag der Nationen, kus 11st NATO riigist pärit ohvitseridel oli võimalus nii üksteisele kui ka 250-le kutsutud külalisele tutvustada oma kodumaad.

Eestit tutvustas sel aastal kindralstaabi kursusel õppiv major Ülar Lõhmus, kellele muutsid Eesti esindamise võimalikuks mitmed Eesti ettevõtteid ja toetajad, eesotsas Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse Hamburgi esindusega.

"Seda, et Eesti on igas vallas jätkuvalt ligi tõmbav ja huvitav, tõestas külaliste suur tungimine meie stendi ümber selle kokkupanemise hetkest alates," sõnas Lõhmus. "Eesti on siin oma väiksuse ja tublidusega suutnud üllatada väga paljusid ning välismaalaste järjest tõusev huvi Eesti vastu sai sel õhtul mitmekordselt kinnitust."

Stendi püüdsid pilku rahvusmustrites karupüksid, Eestit tutvustavad plakatid ja taustaks saatvad filmiklipid. Külalistel oli võimalus maitsta erinevaid rahvusroogi ja suupisteid: isetehtud kartulisalatit, kiluvõileibu, põdravorsti, suitsujuustu, kama-kreemi ja mandleid. Elevust tekitas nii Saaremaa Rabarberiviin kui ka traditsiooniline naiste lemmik Vana Tallinn, mille juurde maitseid imehästi Eesti oma leivast tehtud kiluvõileivad ja Olde Hansa mandlid.

Eesti stendil jätkus huvilisi terveks õhtuks ja melu ei tahtnud vaibuda ka

Eesti stend, eriti rahvusmustrites karupüksid ja meelepärased suupisted-napsud, ahvatlesid uudistajaid ligi astuma.

Foto: Kerttu Jõgi

pärast ametlikku lõpetamist. Huvi tunti nii erinevate turismivõimaluste kui ka majandusalaste näitajate ja õppimisvõimaluste vastu, kaasa võeti hulganisti infomaterjali. Erilise tähelepanu osaliseks sai Eesti rahvusliku rikkuse – põlevkivi – näidis, mille kohta tehti isegi erinevaid väärtuspakkumisi.

"Sedalaadi üritused on suurepärase võimaluse tutvustada Eestit mitme erineva nurga alt. Tänuväärne on Ülar Lõhmuse initsiatiiv ja Eesti ettevõtete tugi väljapaneku tutvustamisel," ütles EASi Hamburgi esinduse juht Riina Leminsky. "Võimalus proovida kohalikke tooteid annab külalistele elavama ettekujutuse meie riigist ja Eesti ettevõtjatele hea lisavõimaluse nii ettevõtte tutvustamiseks kui ka

oma toodete testimiseks välismaal," lisas ta.

Teiste riikidena olid Eesti kõrval esindatud Norra, Holland, Ameerika Ühendriigid, Ungari, Belgia, Prantsusmaa, Türgi, Hispaania, Poola ja Inglismaa. Kõikidest riikidest, kes sel õhtul esindatud olid, õpib kindralstaabi kursusel vähemalt üks ohvitser.

Führungsakademie der Bundeswehr on Saksamaa kõrgeim sõjaväeline akadeemiline õppeasutus, kus õpib kokku üle kaheksa sõjaväelase mitmeteistkümnest erinevast riigist.

Ürituse toetajateks olid Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus, AS Leibur, AS Viru Keemia Grupp, AS Liviko, Altia Eesti, Olde Hansa Production OÜ ja Eesti Filmi Sihtasutus.

Kerttu Jõgi

Lühidalt

● President Toomas Hendrik Ilves vabastas kaitseministri ametist Mart Laari, kes oli tervise tõttu esitanud lahkumispalve ning nimetas peaminister Andrus Ansipi ettepanekul uueks kaitseministriks Urmas Reinsalu. President Ilvese sõnul on Eesti kaitseministri ees mitu tähtsat ülesannet. "Et riigikaitsele kuluks kaks protsenti SKTst annaks meile tõhusaimat kaitsevõimet. Et meie kaitseväge muutuks professionaalsemaks." Aasta lõpuks peaks Ilvese sõnul valmima ka Eesti sõjalise kaitse pikaajaline arengukava.

● 31. märtsi keskööl lõppes Eesti 11. rahva ja eluruumide loendus, mille esialgsed tulemused avaldatakse hiljemalt 31. maiks. Loenduse veebilehel www.REL2011.ee on loendatute arvuna kirjas 1 327 278 inimest, kuid seda ei saa käsitleda rahvaarvuna. Praegu kajastuvad selles numbris nimelt ka topelt loendatud inimesed ning andmed korrastatakse pärast loendust andmetöötlust. Järgmine rahvaloendus toimub Eestis 2020/2021. aastal.

● Maailma suurim rahvusvaheliste telefonikõnede pakkuja Skype plaanib luua Tallinnas, Londonis, Stockholmis, Prahas ja Kalifornias kokku ligi 400 uut töökohta. Skype loodab värbamisprotsessi esimese osa lõpetada juuni lõpuks. Kui Skype saaks kõik vabad töökohad täidetud, oleks ettevõtte palgal 1600 inimest. Skype'i asepresident Rick Osterloh rääkis, et ettevõtte vajab nii tarkvarainseid, tootejuhte kui ka disainereid.

● Audiitorfirma KPMG analüüs näitas, et Eesti maksumäärad on teiste Euroopa riikidega võrreldes keskmised. Analüüsist selgus, et Euroopa keskmine käibemaks on kerkinud 19,86%-ni, kuid ettevõtete tulumaksumäär langenud 20,73%-le. "See on Eesti 20%-ne käibemaks ja 21%-ne ettevõtte tulumaks määr peaaegu võrdsed Euroopa keskmistega," ütles KPMG Baltics maksuja õigusteasutuse juht Joel Zernask.

● Nord Streami aktsionärid andsid ettevõttele ülesandeks koostada tasuvusuuring Läänemerele kahe lisajuhtme rajamiseks. Ettevõtte teatel on lisajuhtmeid vaja maagaasi transpordi mahtude suurendamiseks Venemaalt Euroopa Liitu Läänemere kaudu. Tasuvusuuring peaks valmima kaheksa kuu jooksul ning selles võetakse arvesse tehnilisi, trassivalikuga seotud, keskkonnavaliseid ning finantseerimislahendusi.

● Eesti majanduskasv oli selle aasta esimesel kolmel kuul esialgse hinnangu järgi 3,9%. Statistikaamet kommenteeris, et enam kui poole majanduskasvust andis ehituses ja kaubanduses loodud lisandväärtuse kiire kasv. Ehituse kasvu tagasid jätkuvalt peamiselt remondi- ja rekonstrueerimistööd. Jaekaubanduse kasvu toetas aga enim toidukaupade kiire müügi kasv. Tööstussektori panus majanduskasvu oli samas negatiivne. Seda mõjutas kõige rohkem elektroonika, metalltoodete ja elektrienergia tootmise kahanemine.

● Eesti hindade kasvutempo oli aprillis sarnaselt eelnevatele kuudele teiste euroala riikidega võrreldes kõige suurem. Ka Euroopa Liidus oli Eesti esimeste seas – vaid Ungaris tõusid hinnad kiiremini, selgus Eurostati andmetest. Eesti oli euroala suurima hinnatõusutempoga riik ka möödunud aasta kokkuvõttes. Aprillis kerkisid hinnad Eestis 4,3%, euroalas keskmiselt 2,6%.

PILTUUDIS

Märtsiküüditamise 63. aastapäev

Alates 2010. aastast on saanud traditsiooniks korraldada märtsiküüditamise aastapäeval küüditatute mälestuseks avalik küünalde süütamine. 25. märtsil süüdatati tuhanded küünlad Tallinnas Vabaduse Väljakul ning Tartus Raekoja platsil, samaaegselt toimusid mälestusüritused Belgias, Kanadas, Leedus, Lätis, Prantsusmaal, Venemaal, kolmes eri osariigis USA-s ning Suurbritannias. Tallinnas (vt pilti) läideti küüditamisohvrite mälestuseks vähemalt 22 000 kalmüküünalt, sest just nii palju oli küüditamisohvreid.

live jälle miinusmärgiga

Kui üle-eelmisel aastal oli Eesti iive esimest korda 20 aasta jooksul positiivne, siis möödunud aastal ületas surmade arv taas ülekaalukalt sündide arvu.

Statistikaameti andmetel sündis eelmisel aastal 14 679 ja suri 15 244 inimest. Varasema aastaga võrreldes langes sündide arv 1146 ja surmade arv 546 võrra.

Sündide ja surmade arvu vahe ehk loomulik iive oli seega 565ga miinus. Üle-eelmisel aastal oli loomulik iive 35ga plussis.

Maakondadest oli eelmisel aastal iive positiivne vaid Harju- ja Tartumaal.

Keskmine laste arv naise kohta oli samuti väiksem kui aasta varem – kui üle-eelmisel aastal oli see 1,64, siis möödunud aastal 1,52.

"Rahvastiku taastootmiseks peaks summaarne sündimuskordaja olema vähemalt 2,1," kinnitas statistikaameti analüütik Jaana Rahno.

Enam keskmise vanuse lapsel sündinud oli 29,5 aastat ja esimese lapse sünnil 26,4 aastat. **ER**

Kaheksa keskerakondlast teatas parteist lahkumisest

Siiri Oviir, Vilja Savisaar-Toomast, Ain Seppik, Toomas Vabre, Inara Luigas, Lembit Kaljuvee, Deniss Boroditš ja Rainer Vakra on otsustanud Keskerakonnast lahkuda.

Oma ühisavaldusest teatasid nad, et nende kannatus on katkenud, sest püüdlused muuta Keskerakonda avatumaks on luhtunud.

"Oleme otsustanud lahkuda Eesti Keskerakonnast, kuna meil puudub usk, et suudame sellise juhtimisega oma valijate huve kaitsta. On selge, et erakonna juhtide soov jääda isolatsiooni ning igasuguse koostöö vältimine võtab võimaluse programmiliste eesmärkide täitmiseks. Seega, jäädes erakonda, luhtuvad lubadused ja valijate ootused," seis ühisavalduses.

"Väärtused, eetika ja juhtimine on kujunenud probleemiks erakonnas. Kuna meie erakonnas kehtiv poliitika käsib vaikida, siis erakonnas jätkamine tähendab margi-

naliseeruda inimese ja poliitikuna," märkisid lahkujad.

Pöördumisele allakirjutanud lubavad jätkata ühtse meeskonnana, et seista edasi Keskerakonna maailmavaate eest.

Oviiri ja Savisaar-Toomasti lahkumine tähendab, et Keskerakonnalt ei jää europarlamenti enam ühtegi saadikut.

Riigikogulastest lahkujad on Luigas, Boroditš, Kaljuvee ja Vakra. Ühtlasi otsustasid nad ka fraktsioonist lahkuda, mis kahandab keskfraktsiooni liikmete arvu nüüd 21-le.

Ain Seppik ja Deniss Boroditš kuulusid seni Keskerakonna juhatuse, lisaks on Seppik Tallinna volikogu liige.

Sisepinged Keskerakonnas kasvavad märgatavalt pärast partei juhatuse otsust visata erakonnast välja Kalle Laanet, kes lahkus ka riigikogu keskfraktsioonist. **ER**

Kaks uut turismiobjekti

4. aprillil avas majandusminister Juhan Parts elamuskeskuseks muudetud Tallinna teletorni, 12. mail hakkas külalaste vastu võtma Eesti Meremuuseumi Lennusadam, mille unikaalsetes vesilennukite angaarides elustub Eesti merealugu.

"Tallinn vajab külaliste jaoks atraktiivseid turismiobjekte," sõnas Parts. "Teletorni muudab eriliseks, et praktilise väärtuse kõrval on ta oluline vaatamisväärsus ning tänu

uuele ekspositsioonile ka tegevusvaldkonnas hariv teabekeskus."

Lennusadama ekspositsiooni pärl on allveelaev Lembit. Esimest korda originaalkujul taastatud Lembit pakub võimalust näha lähedalt 1930. aastate militaar tehnoloogia saavutusi.

Lennusadama angaari lae all on koha sisse võtnud vesilennuk Short Type 184, millest pole mujal maailmas säilinud ühtegi täielikku eksemplari. **ER**

Lavastaja Tiit Ojasoo tutvustas Hamburgis eestlastele oma viimase aja tööd

Eesti teatrilavastaja Tiit Ojasoo esitles lavastuse "Ühtne Eesti" kaudu oma viimaste aastate tööd kohalikele eestlaskonnale Hamburgis.

Kõik algas Tallinnas aastal 2005 teatri NO99 asutamisega: koos lavakunstniku Ene-Liis Semperi ning dramaturgi Eero Eperiga lõi Ojasoo Eestis visiooni uuest teatrist. Teatri nimes sisaldub arv 99 viitab tema ajaliku eksistentsi piiratusel: iga järgneva lavastusega number väheneb ning jõudes 0-ni, on lõpp käes. Selline võte laseb keskenduda igale lavastusele kui täiesti ainulaadsele ning samas teadvustada teatrikunsti hetkelisust. Täna on NO teater saanud tuntuks tegijaks rahvusvahelises kontekstis ning osalenud paljudel festivalidel, sh Saksamaal.

Ühes kõige suuremat kandepinda saanud lavastuses "Ühtne Eesti" lõi teater fiktiivse partei ja viibides meedia ja avalikkuse tähelepanu keskpunkti kopeeris poolteise kuu jooksul päev-päevalt kõigi poliitiliste kampaaniate tüüpilisi toimimismehhanisme. Kõik see kulmineerus suuremõttelisel parteikongressil ("Ühtne Eesti suurkogu") Saku suures saalis, mille piletid müüdi välja 3 päevaga ja mille 7500pealine publik jagunes kaheks: ühed lootsid, et sünnibki uus partei – ning teised kartsid just seda. Viimaste hulgas viibisid ka paljud tegevpoliitikud, kes kogu projekti vältel olid tunnetanud survet.

Oma sellest kõige kõmulisema projekti köögipoolest Tiit Oja-

Lavastaja Tiit Ojasood oli kuulama tulnud ligi 30 eestlast.

Foto: Riina Leminsky

soo Põhja-Saksamaa eestlaskonnale Hamburgis jutustaski. Tiidu selgitusi ilmestasiid filmi väljavõtetest lavastuse erinevatest etappidest.

Eestlasi oli kuulama ja vaatama tulnud ligi 30, sealhulgas kaasmaalasi ka kaugemalt Kielist, Lüneburgist ja isegi Göttingenist.

Tekkis elav ja aktiivne arutelu ja kohtumine venis plaanitud ligi tunni võrra pikemaks. Küsimusi ja arvamusi publiku seast oli palju ja osaliselt oli märgata arusaamade ja tõekspidamiste erinevust ning üritati tõmmata paralleele Saksamaaga. Siinses ühiskonnas tundub utoopiline ja mõeldamatu, et üks fiktiivne

teatrilavastus omandab nii suured mõtted. Ja kuidas on võimalik, et kogu projekti mängitakse nii usutavalt, et ära kaob tunnetus, kas tege- mist on ikka veel mänguga või on tõesti käsil uue partei loomine. Samas oli Tiidu lugu kuuldes ja ühiselt filmikatkendeid vaadates hirmutav kageda, kui lihtne on pääseda võimu juurde ja kui manipuleeritavad on inimesed.

Omaette elamus oli "valimiskampaania" käigus loodud "valimiskool" – mitmed koolid kasutasidki seda ka õppematerjalina, kuid eelkõige on see rabavalt geniaalne ja tabav pilt ühiskondlikest mehhanismidest.

Huvilistel on võimalus vaadata klippe lavastuse erinevatest osadest veebilehel www.youtube.com, märksõnaks "valimiskool". Lisaks on kogu lavastusest välja antud film "Rise and Fall of Estonia".

Kohtumine sai osaks tänu HEA-Seltsi juhatuse esimehele Liilika M. Allevile, kes oli Tiidule toeks kommunikaatorina (Eesti lavastaja, Saksamaa näitlejad) Hamburgis Thalia teatriis toimuva teatrietenduse "Fuck your ego" lavastamisel.

(Etendusest "Fuck your ego" kirjutab Liilika M. Allev lähemalt Eesti Raja juulinumbris – toim.)

Riina Leminsky

ÜEKNi täiskogu kogunes tänavu 13.–14. aprillil Tallinnas

Tallinnas Viru hotellis toimus Ülemaailmse Eesti Kesknõukogu (ÜEKN) korraline aastakoosolek, millest võtsid osa liikmesmaade delegatsioonid 11 riigist ning külalisena Soome Eesti Seltside Liidu esindaja.

Reede, 13. aprilli hommikul kohtuti peaminister Andrus Ansipiga Stenbocki majas. Peaminister tutvustas Stenbocki maja, oma tööd ja seda, kuidas toimuvad valitsuse e-koosolekud. Ta tõi näiteid heast koostööst Rootsi, USA ja Suurbritanniaga ning tänas väliseesti kogukondi nende panuse eest Eesti riigile.

Reede keskpäeval leidis aset sümposium "Väliseestlased ja Eesti meediad". (loe Peep Pillaku artiklit samas numbris – toim).

Pärast sümposiumi, kell 15.00 algas täiskogu koosolek, mis jätkas tööd ka laupäeval. Traditsiooniliselt kuulati ära liikmesmaade, ÜEKNi ja ÜEKNi esindaja Eestis aruanded. Mitmeid maid ootavad sel aastal eesjuubelid: USAs ja Saksamaal täitub 60. ning Venemaal 20. tegevusaasta. Jüri Estam palus koosolekult pikendust ÜEKNi ajalugu käsitleva raamatu lõpetamiseks. Iga maa sai Estamilt tööülesandeks lugeda läbi neid puudutavad peatükid.

Arutati ÜEKNi selle aasta eelarveprojekti, tegevussuundi tulevikus ja võimalikke koostöövorme teiste organisatsioonidega. Mitmed delegatsioonid avaldasid heameelt suureneva noorte delegaatide arvu üle ja soovisid neile tuult tiibadesse. Soome Eestlaste Liit (SEL) avaldas soovi astuda ÜEKNi liikmeks. SEL esimees Rain Ots tutvustas liidu tegevust ja vastas küsimustele. Vastuvõtmise otsuse langetab juhatus.

Täiskogu otsustas enda peale tagasi võtta koordineeriva ülesande ESTOde toimumiskohtade valikul tulevikus. Järgmine ESTO toimub 2013. aastal San Franciscos koos Lääneranniku Eesti Päevadega, kus ÜEKN korraldab Rahvuskongressi. Eestlaste

ÜEKNi delegaadid Tallinnas Stenbocki majas, kus kohtuti peaminister Andrus Ansipiga.

Fotod: Kristel Sarrik

Kesknõukogu (EKN) Kanadas esindajad teatasid ÜEKNi koosolekule, et kuue kuu jooksul teeb EKN otsuse, kas 2018. aasta ESTO, mis oleks osa Eesti Vabariigi 100. aasta juubeli tähistamisest, on võimalik korraldada Torontos. Sellega oleks ESTOde järjekestvus garanteeritud vähemalt 2018. aastani.

Toimus ka arutelu ÜEKNile saadetud 7 toetusavalduse üle. Sellega seoses näidati delegaatidele kahte katkendit valmivast täispikast mängufilmist "Risttuules", mis käsitleb küüditamise teemat ühe perekonna tragöödia näitel. Filmi idee sünnist ja juba 1,5 aastat kestnud mahuka võtetöö käigust rääkisid režissöör Martti Helde (endine ÜEKNi stipendiaat) ja produtsent Piret Tibbo-Hudgins.

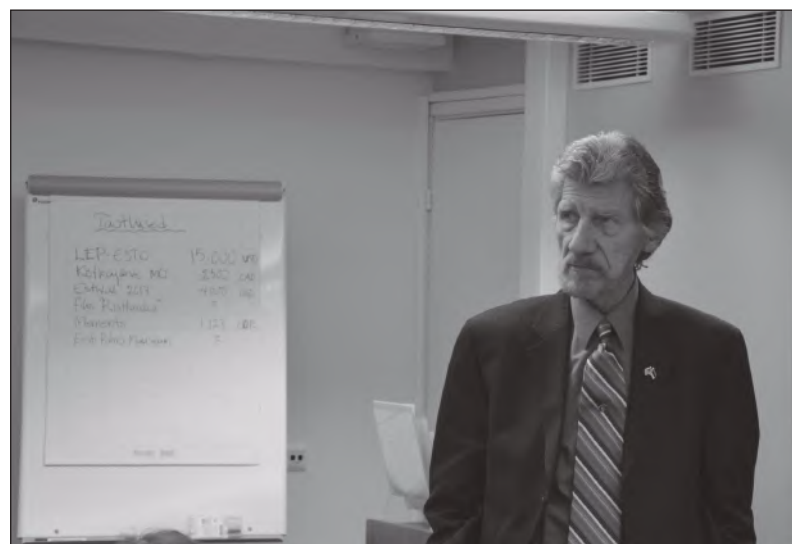
Muusika on filmile kirjutanud noor eesti helilooja Pärt Uusberg, filmi leviga tegeleb Heino Deckert Distribution Saksamaalt. Delegaatide ühine arvamus oli, et film on nii kunstilisest kui ka rahvuspoliitilisest küljest väga mõjus, ning otsustati ettevõtmist põhimõtteliselt rahaliselt toetada.

Kui suures ulatuses ÜEKN üht või teist toetusavaldust toetab, otsustati juhatare lahendada jätta.

Eelmisel aastal Lundis ÜEKNi täiskogul loodud meediagrupi esindaja Hain Rebas andis ülevaate grupi tööst ja pani seejärel maha toimkonna aastase mandaadi. (loe artiklit allpool – toim).

Valiti uus juhatus ja esimehena jätkab Jaak Juhansoo USAst.

EPL/EWR/ER

ÜEKNi president Jaak Juhansoo räägib toetustest.

Meediagrupp – loomine ja hinguselemine

Eelmise aasta kevadel Lundis otsustas ÜEKNi täiskogu koosolek moodustada tööorgani, kuhu peale Rootsi Eestlaste Keskliidu töögrupi liikmete (Jüri Estam, Aho ning Hain Rebas ja Taave Vahermäe) kuuluksid iga veel tegutseva väliseesti ajalehe või ajakirja esindajad, kusjuures lehed ise otsustavad, kas ja kes neid töögrupis esindavad.

ÜEKNi uuele juhatarele anti volitus eraldada kuni 5000 \$ loodud töögrupi tegevuseks, nn stardikapital.

Sündinud oli väliseesti meediate töögrupp, mille ülesandeks oli välja selgitada:

- väliseestlaste vajadusi ja soovide eestipärase informatsiooni ja infovahetuse osas;
- väliseesti ajalehtede jätkusuutlikkuse ja kaasajastamise võimalusi;
- interaktiivse, ülemaailmse ja mitmekeelse eesti veebiportaali loomise võimalusi.

Laps oli sündinud, kuigi sünnitusvalud olid suured. Juba Lundi koosolekul kerkisid üles mitmed küsimused. Aga nagu prof. Hain Rebas Lundis ütles: "Kivi on pandud veerema, ideed on tutvustatud ja ees ootab pikk ning raske töö."

Meediagrupi esimeseks tööviljaks võiks nimetada 2011. aasta sügisel Tallinnas rahvuskaslaste II konverentsi eel ja raames korraldatud välis-eesti meediate seminari ja "ajalehegrupi" tööd. Kuigi korraldajad üritustel saavutatud kõrgelt hindasid, olid kohalolnute muljed ja arusaamad tulemustest õlgu kehitama panevad ning küsimusi oli rohkem kui vastuseid.

Kuni Tallinna kohtumiseni olid asjalood suhteliselt rahulikult kulgenud, väljaarvatud ehk Jüri Estami väljaviskamine ning jälle tagasikutsumine meediagrupi ning lõpuks ikkagi lahkumine meediagrupist, siis alates eelmise aasta novembrist muutus sündmuste käik kiireks ja häguseks.

Jüri Estami koha meediagrupis võttis üle Jaan Meri Torontost, kelle ülesandeks sai "ajalehenduse" töö vedamine. "Loodi Välis-Eesti Ajakirjanduse Grupp (VEAG), millega liitusid oktoobris kõik väliseesti ajalehtede esindajad." (tsitaat meediagrupi raportist 14.04.12 ÜEKNile)

Tegelikult arvatigi ehk eeldati, et kõik väliseesti ajalehed lihtsalt kuuluvad VEAGsse. Kõik, kes Tallinnas rahvuskaslaste programmi üritustel osalesid ning ka need, kes ei olnud

Tallinnas esindatud, näiteks Stockholmis Eesti Päevaleht. Mingit liitumiseavaldust soovi vms paberilehtede toimetustele ei saadetud.

Selle asemel saadeti ajalehehoiustesse novembri alul mahukas küsimustik, milles sooviti teada lehtede kohta muu hulgas väga konfidentsiaalset infot. Tundus, et käivitunud on plaan, mille järgi keegi teine kuskil üleval otsustab ja tegutseb ajalehtede nimel ja nende kasuks ja seda kuskil tagatubades, küsimata lehtede esindajate käest, kas nad seda ka soovivad. Välja arvatud Inglismaa Eesti Hääle toimetuse ei vastanud küsimustikule ükski lehehoiust.

Oktoobris levitatud meediagrupi vaheraportist võis lugeda: "Meediagrupp peab koostöös eeskätt "ajalehegrupiga" vajalikuks esineda Eesti haridusminister Jaak Aaviksoole, kultuuriminister Rein Langile ja nende kaastööliste, et tutvustada, milleks väliseesti ajalehed vajavad riiklikke toetusi. Soovitab seepärast luua ministriumites esitamiseks välis-ajalehenduse ratsionaliseerimis- ja äriplaani, mis keskenduks märksõnadele sümbioos, sõltumatus ja sünergia."

Kõik on ilus ja kena, aga kas väliseesti ajalehed tõesti soovisid Eesti

maksumaksjate raha toetusel lehtede väljaandmist kindlustada? Tallinnas oli juttu vaid ettepanekust, et rahvuskaslaste programm aitaks majandada väliseesti lehtede regulaarset väljaandmist.

Selle aasta algul ilmus välja VEAG plaan B, mis toimetustes juba tõsiselt vastuseisu leidis kuni lehtede sooviavaldustega VEAGst välja astuda. Aga see polnudki nii kerge. Sest kuidas saab kuskilt välja astuda kuhu sa kunagi sisse astunud polnud? Järgnes aega- ja närvesööv tihe mailide vahetus maailma eri nurkade ja aadressaaside vahel. Küsimuste hulk, arusaamatused, umbusaldus aga aina kasvasid.

Selle aasta ÜEKNi täiskogu koosolekul Tallinnas esitas meediagrupp neljaleheküljelise raportit oma aastastest tegevusest. Raport oli ÜEKNi liikmesmaade delegaatidele eelnevalt tutvumiseks laiali saadetud. Kohapeal tutvustas raportit prof. Hain Rebas.

Kogu raportit sisu on taas kord küsitav, imestusttekitav, õlgukehitama panev. Sellepärast esitasid juba enne koosolekut kirjalikult oma ühise vastulause Saksamaa ajalehe Eesti Rada ja Inglismaa Eesti Hääle toimetused kui ka Rootsi Eestlaste Liidu

meediagrupp, sest mis oli siis ikkagi tegelikult aasta jooksul toimunud ja mis õigusega meediagrupp ennast võõraste sulgedega ehib? Kelle või mille nimel meediagrupp tegutses ja kelle huve kaitses? Kas sooviti üllaste päästmis- ja abistamiseesmärkide varjus ajalehed n-õ natsionaliseerida, st et Eestis olev üks palgaline toimetaja koordineerib ja edastab üheselt väliseesti ajalehtedele vajalikku info Eestist ja selle inimese palga maksab Eesti valitsus. Sest kes maksab, see tellib ka muusika.

Raportit lõpus konstateeriti, et VEAG tegevus on karile jooksnud ja meediagrupp paneb oma mandaadi maha. Kas ÜEKNi eraldatud 5000 dollarit meediagrupile oli seda väärt, et prof. Hain Rebas mööda maailma ringi lendas, nõu pidas, aga siiski vaid tühja tuult tallas?

Kindlasti on vaja väliseesti ajalehtede omavahelist koostööd, aga initsiatiiviga ülaltpoolt või lausa sunni viisil see ei toimi. Kui on huvi ja vajadust, peaks pöörama uue valge lehe ja püüdma alustada uuesti ja seda initsiatiiviga altpoolt, oma ala spetsialistide kaasamisega. Kas ja kuidas see toimuma hakkab, seda näitab tulevik.

Meeli Bagger

Rahvatantsu nädalavahetus Annabergis

Juba mõnda aega ringi liigelnud koorirahva idee panna kokku üks rahvatantsu nädalalõpp sai konkreetsema vormi KERK rahva organiseerimisel ja EÜSLi finantsilisel toel.

Kuigi esimene reaktsioon üleskutsele oli oodatult vägagi positiivne ja paljuhääline, jõudsid Annabergi tantsima vaid paarkümmend huvilist, sest Saksamaal ja lähiriikides algas samal nädalalõpul koolivaheaeg ning nii üks kui teine oli ette võtnud hoopis pikema reisi.

Aga juba esimeste harjutustundide jooksul pidi tõdema, et ega meid rohkem poleks Annabergi klaveriruumi tantsima mahtunudki. Sõbralik küünarnukitunne oli niigi kogu aeg käelatuses.

Tantsijaid oli kokku tulnud Iiri- maalt, Luksemburgist, Saksamaalt, Soomest ning juhendaja Mall Aso ning klaverisaatja Karin Peda Eestist.

Alustasime tantsimisega juba reede õhtul, st pigem siis öösel. Ning tantsimist jagus kuni pühapäeva ennelõunani, vaheldumisi laulmise, söömise ja jalutuskäiguga Annabergi võlumetsa ning Iiriimaalt tulnud "tüdrukute" emotsionaalse esinemisega.

Kokkuvõtteks võiks öelda, et paralleelselt koorile on tekkimas tantsuhuviliste seltskond. Igatahes oleme kutsunud juba ka Iiriimaale sealse rahvatantsurühmaga "Iiris" jalga keertama.

Suur tänu juhendaja Mallele ja klaverisaatja Karinile. Järgmiste tantsimisteni!
Mare Rahkema

30. märtsist 1. aprillini keerutasid Annabergis jalga tantsusõbrad Iiriimaalt, Luksemburgist, Saksamaalt, Soomest.

Palju toredaid inimesi, lahedad tantsud, hea toit, tore loss, hästi läbi-mõeldud ajaplaan.

Fotod: Euroopa Eestlaste Koori arhiiv

KOMMENTAARE

... Laager oli väga tore, ei ole juba ammu nii palju tantsinud. Jalalihased muutuvad iga päeva aina valulisemaks, aga tühja sellest. Igati õnnestunud nädalavahetus: palju huvitavaid inimesi, lahedad tantsud, hea toit, tore loss, hästi läbimõeldud ajaplaan. ... Oli väga tore ja arvan, et mõned sammud jäid ikka mälusoppi. Kahju ainult, et rühm ainult projekti korras eksisteerib, sest pikapeale ju sammud ununevad...

... Labajalas ikka põlvest alla ja "Polka mit Hüpe und Polka ohne Hüpe".
... Ja üleüldse on tore lihtsalt enda jaoks tantsida...
... Uued tuttavad ja erinevad inimesed. Super, super!!!
... Jäime nädalavahetusega rahule, oli kena vaheldus! Palju uut rahvast, põnev. Jätsime pühapäevase metsajooksu ära, kuna olime Annabergis küllalt higistanud! Varem jäid tantsusammud kuidagi moodi paremini meelde!

Vanal hallil ajal... Müncheni eesti koolis tähistati raamatupäeva

Rahvusvahelist raamatupäeva hakati mitmel pool maailmas tähistama UNESCO eestvedamisel 1995. aastal kahe maailmakirjanduse suurkuju, William Shakespeare'i ja Miguel de Cervantese surmaaastapäeval, 23. aprillil. Saksamaal on seda päeva juba aastaid erinevate üritustega tähistatud.

Sel aastal otsustasime ka Müncheni eesti koolis raamatupäeva tähistada. Jutustasime eesti muinasjutte: vanemad lapsed leidsid "Eesti muinasjuttude kuldraamatust" endale meelepärased muinasjutud ja jutustasid neid noorematele. Ka emad ja õpetajad said oma jutustamise oskuse proovile panna. Kõik emad ei jõudnudki oma lugu ette kanda, mõni lugu jäi ka järgmist koolipäeva ootama.

Kuulasime üheskoos jutte ahnusest ja tarkusest, kavalusest ja rumalusest. Jutud kuulatud, asuti keha kinnitama. Vorstid ja saiakesed ning emade valmistatud koogid kadusid kui nõiavael. Pärast söögipausi hakati raamatutega kauplemas. Kodust kaasaõetud raamatuid võis vahetada või müüa ja peaaegu kõik välja pandud lasteraamatud leidsid uue omaniku.

Eesti-saksa perede lapsevanemad said õpetaja Piret Suidilt raamatupäeva puhul kingituseks Jo Nesbø kriminaalromaan "Schneemann". Raamatute kinkimise aktsiooni korraldas Saksamaal lugemist väärtustav sihtasutus Stiftung Lesen ja sellel aastal sai iga registreerunud raamatusõber ülemaailmse raamatupäeva puhul pa-

21. aprillil jutustati Müncheni eesti koolis muinasjutte.

Kõik kodudest ära toodud lasteraamatud leidsid laadal uue õnneliku omaniku.

Fotod: Piret Suidt

ki raamatutega, mida kinkida sõpradele, tuttavatele või kolleegidele.

Müncheni eesti kool osales oma kirjandusüritusega ka Eesti Lugemissühingu 20. sünnipäeva puhul korraldatud ürituste sarjas "Loeme südamest". Müncheni eestlaste kirjandustegevust siinse eesti kooli ja Müncheni euroopa kooli lugemispesade tunnustati sellel aastal 2012. aasta parima lugemispesa tiitliga. Lugemispesa projekt on innustanud alates 2004. aastast eesti lasteaedade ja algkoolide õpetajaid laste mõnusat lugemisnurka looma. Kokku valiti sellel aastal Eestis tegutsevate lugemispesade seast 15 parimat.

Piret Suidt

BUCH

Die gegenwärtigen Beziehungen Nordeuropas zur Europäischen Union erscheinen komplex und unübersichtlich. Die Europäische Union spaltet die nordischen Gesellschaften und hat deshalb nationale Sonderwege verursacht, aus denen im Gesamterscheinungsbild eine widersprüchliche und mithin paradox anmutende Integrationsgeometrie entstanden ist. Nichts desto trotz lässt sich ein gemeinsamer Nenner der nordisch-europäischen Beziehungen erkennen.

Der von Helge Hoibraaten und Jochen Hille herausgegebene Band

"Northern Europe and the Future of the EU Nordeuropa und die Zukunft der EU"

mit englisch- und deutschsprachigen Beiträgen dokumentiert zwei zentrale Themen einer Konferenz des Nordeuropa-Instituts der Humboldt-Universität zu Berlin: Zum einen das Verhältnis des europäischen Nordens zur Europäischen Union, zum anderen die Frage nach der Zukunft der Union selbst.

Wir würden uns über Ihr Interesse freuen. Weitere Informationen zu dem Buch finden Sie in unserem Online-Shop www.bwv-verlag.de, über den Sie auch Ihre Bestellung abgeben können.

Berliner Wissenschafts-Verlag
Markgrafenstr. 12-14
10969 Berlin

New Yorgis peeti Eesti kultuuripäevi

New Yorgis toimusid 11.–14. aprillini järjekordsed eesti kultuuripäevad, üle nelja aastakümne kestnud traditsioon on endiselt väga elujõuline.

Muidugi on muutunud selle aja päevade ilme. Nüüd on paljud Eesti Majja kogunejad mitte väliseestlased, vaid Eestist viimastel aastakümnetel siia elama asunud, kes tahavad oma Ameerika ellu pisut ka

eestikeelset meelelahutust, vahendas "Aktuaalne kaamera".

"Just see noorem põlvkond tahab näha elavat etendust, elavaid inimesi, elavaid Eesti näitlejaid," rääkis päevade korraldaja Kärt Ulman.

Sel korral sai New Yorgi eestlaste sooja vastuvõtu teatriühenduse Oma Lava esitatud Tuglase suvitusromaan "Felix Ormusson".

ER

Teeme ära! koristustalgud Karlsruhe

World Cleanup 2012 Let's do it! ehk maakeeli lihtsalt Teeme ära! idee vaimustas ka Karlsruhe elavaid eestlasi. Tore algatus, mis pärineb Eestist, ja kes siis veel kui mitte siinsed eestlased peaksid eestvedajateks olema, et kaaskodanikke teadvustada ja rahvast kokku kutsuda talgutele, et üheskoos midagi meie linna puhtuse jaoks teha ning sellega ühtlasi Karlsruhe Saksa-Eesti Seltsi 20. tegevusaastat tähistada.

Talgupäeva, 12. mai hommikul kogunes Südstadi linnaosa Werderplatzile ligi 40 inimest – seltsi liikmed, sõbrad ning muusikud Ettlange-Mandoliiniorkestrist. Pärast tervituskõnesid jagati välja töövahendid ja moodustati töögruppid. Kahe- kuni neljalikmelised grupid said kaardid oma koristuspiirkonnaga ja töö võis alata.

Arvatakse, et Saksamaa linnad on puhtad, aga prügi kogus, mida talgulised kahe tunni jooksul tänavatelt kokku korjasid, üllatas kõiki.

Pärast tublit tööd, nagu talgute puhul ikka kombeks on – sest talgud pole kunagi olnud pelgalt töö tegemise päev – istuti koos, söödi Brezleid ja vahetati muljeid. Nii mitmeidki talgulisi olid möödunud kõnetanud, tänanud ja huvi tundnud, et kelle ülesandel tegutsetakse, mis aktsioon see on jne. Toredaks näiteks oli üks sakslasest noormees, kes turult tulles juhuslikult aktsiooni plakati luges ja huvi tundis, kas saaks ehk veel kaasa teha. Lubas kähku oma turukorvid koju viia, naise kaasa võtta ja koristama tulla. Korraldajad olid veidi skeptilised, aga noor sakslasest abielupaar oli tõesti veerand tunni pärast tagasi ja löi talgutel usinalt kaasa.

Professor Hans-Otto Peters Eestist pärit algatusele rõõmuga kaasa löömas.

Ühesaksamaaline talgupäev on planeeritud 21. septembrile. Karlsruhe Teeme ära! aktsioon oli väikeks testiks, et uurida, kuidas tulevad inimesed Saksamaal ideega kaasa ja kuidas sujub koostöö ametkondadega. Karlsruhe talgute organiseerijad ja kõik talgulised jäid ettevõtmise tulemustega rahule. Suureks abiks oli linna prügiamet, kes varustas meid

töövahenditega ja korraldas hilisema prügikottide äraveo. Samuti suur tänu Kohi-Kulturraum inimestele, kes lahelt oma ruume kasutada lubasid, Johannes-Pauluse kirikule, kes lubas prügikotid oma hoovi kokku koguda, ning firmale IWV Gesundheit & Vorsorge GmbH & Co.KG, kes talgupäeva rahaliselt toetas.

Meeli Bagger

Stardivalmis talgulised Kohi-Kulturraumi ees...

...ja saak pärast kahetunnist koristustööd.

Fotod: Jaak Ojari

Teeme ära! 2012 Eestis

Sel aastal toimus Teeme Ära! talgupäev mai esimesel laupäeval ehk 5. mail. Talgupäev tõi tänava kodudest välja rohkem inimesi kui mullu – vähemalt 30 382 eestimaalast. Talgupäeva raames toimus kokku 1220 talgut. Esimene

Teeme Ära! toimus 2008. aastal, millest tänaseks ongi välja arenenud sadu erinevaid algatusi hõlmav talgupäev. Vajalike tööde-tegemiste eestvedajaks ja korraldajaks iga kohalik kogukond või ettevõtlik inimene ise.

Berliini Eesti Kool korraldas maikuus avatud uste päeva

Möödunud laupäeval said huvilised Berliini Eesti Koolis jälgida, kuidas siinsed eesti lapsed oma suguste seltsis laulavad, eesti keelt õpivad ja meisterdavad.

Ajendatuna saabuvast emadepäevast oli päevateemaks perekond, mille puhul koolilaste rühm (6–9aastased) joonistas oma sugupuud ja arutles, kes täpselt on tädi, kelle isa on vanaisa ja kelle poeg on onupoeg, juhendajaks Meeli Vilukas-Thibert. Väiksemad koolilapsed esitlesid külalistele oma aasta jooksul selgeks

saadud laule õpetaja Maarja Ansorgi käe all.

Kohaletulnud said valida, kumma rühma tundi nad jälgivad.

Pärast esimesi tunde teenis uus käsitööõpetaja Kadri Siinman ära õpilaste imetluse, lastes neil voltida paberlilli, mille õielehed avanesid iseenesest, kui see kaussi veepinnale ujuma asetati. Lisaks valmisid omanäolised emadepäeva kaardid.

Kui tunnid läbi, kõlas äsja Eesti sajandi filmiks valitud "Kevadest" tuttav "Kui mina alles noor veel

olin", mis juhatas sisse koosviibimise ja avas kohvilaua. Tänavu jaanuaris kokku tulnud Berliini Eesti Koorile oli see teine avalik ülesastumine pärast vabariigi aastapäeva.

Oma tervituses tutvustas siiani ehk viis aastat Berliini Eesti Kooli vedanud Ingrid Melzer kooli plaane uuest aastast laieneda ning esitles uusi juhatuse liikmeid Aira Paschket ja Liina Stotzi.

Kooli tegevusega käis tutvumas ligi 20 külalist.

Meeli Vilukas-Thibert

Avatud uste päeval jagus tegevust kõigile.

Foto: Meeli Vilukas-Thibert

Hamburgi Eesti Kooli kooliaasta kokkuvõte

Lõppev kooliaasta Hamburgi Eesti koolis on olnud kirju ja täis põnevaid ettevõtmisi – lusti ja elevust on jagunud nii suurtele kui ka väikestele.

Hamburgi Eesti kool on oma seitsmenda tegemisajast jooksul nii mõnegi lapse võrra kasvanud – alates novembrist 2011 tegutseb teiste rühmade kõrval uus rühm: beebi- ja mängurühm, kuhu kuuluvad lapsed vanuses 8 kuud kuni 2 aastat. Beebirühma õpetajaks on Liilika M. Allev, kes on Hamburgi Eesti koolis juhendanud lapsi ka kooli algusaastatel. Mängurühma tegevusteks on muusika kuulamine, muusika saatel liikumine,

erinevate rütmipillidega tutvumine, mängimine, liisusalmid – need tegevused aitavad toetada lapse füüsilist ja keelelist arengut ning meile kõige tähtsat – eesti keele arengut.

Lisaks regulaarsele õppetööle oli lastel võimalik teha koos palju muudki huvitavat. Näiteks tehti kaks projektipäeva, mille kestel oli lastel ja nende vanematel võimalik tutvuda viltimistehnikaga ja proovida ka ise vildist erinevate loomade ning aksesuaaride meisterdamist. Mõlemad päevad olid ülimalt edukad – mida muud võiks arvata kümnetest murdunud nõeltest, mis usina viltimise käigus näppude vahel purunesid. Lisaks

Hamburgi Eesti Kooli lapsed ja lapsevanemad viltimistehnikaid harjutamas.

Foto: Kerttu Jögi

viltimisele oli lastel võimalus valmistada küünlaid – sulatada ise vaha, kaunistada küünlaid erinevate värvide, lõhnade ja pärlitega ning näha, kui lihtne ja tore on nende meisterdamine! Ühistegevusi oli teisi – loomulikult tähistati kõiki suuremaid ja väiksemaid pühasid, nagu on kadrija mardipäev, jõulud, vastlapäev, lihavõtte, emadepäev ja Eesti Vabariigi aastapäev. Viimast tähistati koolis eriti pidulikult ja suurelt. Eesti kaitsevälased, kes kõik on Hamburgi kõrgemas sõjaväeakadeemias õppinud, kinkisid Hamburgi koolile Eesti riigilipu.

Selle õppeaasta viimane koolipäev tuleb aga vabas õhus – plaanis on suur suvine piknik, kust ei puudu suure keeleviktoriini kõrval ka mängud, tantsud ja muud lõbusad tegevused.

Hamburgi koolipere soovib kõigile palju päikest ja ilusat saabuvat suve!

Kerttu Jögi

Kirjanik Veera Saare 100. sünniaastapäeva puhul toimus konverents ja esmalavastati "Ukuaru"

Veera Saare 100. sünniaastapäeva tähistuseks korraldati 29. märtsil konverents "Veera Saare 100", aprillis tõi Ugala teater lavale "Ukuaru", mida enamik eestlasi teab Leida Laiuse lavastatud populaarse mängufilmina.

Veera Saar on väga suur kirjanik. Nõnda ütles kirjandusteadlane, Tallinna ülikooli professor Rein Veidemann Jänedal konverentsil. Ta meenutas, et Kõrvemaal pärinevad ka Tammsaare ning Hando Runnel, ning lisas, et viimase luuletus "Üks naine lehmaga läks üle mäe" sobiks Veera Saare loominguga motoks.

"Ukuaru" Minna ja Aksli loos on Veidemannil sõnul paralleelne Vargamäe Andrese ja Krõõdaga. Kujutamislavalt põhjamaade talupojamaaniga sarnaneva "Ukuaru" praegusest kestva lugejamenu aluseks peavad kirjanduse uurijad aga kirjaniku oskust kujutada ausameelselt elu igapäevaseid probleeme ning teha seda inimese hinge vajaliku kosutava soojusega.

Kirjandusloolane Maire Liivamets ütles, et luges autori loomingut värskest üle ja võib kinnitada: seal pole ühtegi lauset, mida peaks hängenema, ehkki aeg on raamatute ilmumisest tänaseni palju muutunud.

"Veera Saar sai hariduse Tartu ülikoolis ja see on suuresti määranud tema stiilitunde ja loomingu sõnarikkuse. Ta on andnud meile terve rea väga tugevaid naiskarakteriteid. Tema naistel oli unistus olla perenaine suure piga," ütles Liivamets.

Konverentsil meenutati Veera Saart kui hinnatud õpetajat. Just Jänedal põllumajanduskoolis oli ta eesti keele õpetajaks ja klassijuhatajaks mitmete hilisematele ühiskonnategelastele, sh president Arnolt Rüttille. "Veera Saar andis meile väga sügava loova keskkonna. See oli vaimne keskkond, mis seisnes selles, et ta hakkas meid kutsuma enda koju. Käisime kogu klassiga. Laud oli kaetud, piima jõime kohati isegi ülemäärast, sest sööklatoit oli tagasihoidlik. Seal toimusid arutelud vaimse maailma ja keskkonna üle, mis sellel ajal Eestis oli," rääkis Rüttil.

Veera Saare tütar Kaja Pöder tutvustas kuulajatele Veera Saare las-

teraamatut "Imelik lugu", kirjutatud 1974. aastal. "See on kirjutatud meie pere laste ja lastelaste jaoks. Ta soovis, et mina joonistaksin sinna pildid," rääkis kunstnikust tütar. Aastal 2000 mõnekümnes eksemplaris välja antud "Imelik lugu" on väikese tiraaži tõttu muutunud tõeliseks harulduseks.

Kirjaniku 100. sünniaastapäeva puhul oli kokku pandud näitus Veera Saare elust ja loomingust, mida sai vaadata Jänedal lossis asuvas raamatukogus.

21. aprillil esietendus Viljandi teatris Ugala "Ukuaru", romaani põhjal tegi dramatiseringu Triini Sinissaar. Lavastaja Madis Kalmeti arvates on Saar tabanud "Ukuarus" midagi ainuomast Eesti naiste loomusele: see on kooskus kannatlikkusest, hingejõust, töökusest ja südamesoojusest. Meie rahva kestmajäämine on suuresti tulenenud just naiste vaprust.

"Ukuaru" kujutab elu Teise maailmasõja eel ja ajal Eesti laanetaludes. Olgu ajad kui karmid tahes, on Eesti naine pidanud hakkama saama, lapsi sünnitama ja nad üles kasvatama.

Margus Mikomägi kirjutab Maa-lehes, et mõned asjad on igavesed ja mõned väärtused päris. Madis Kalmeti lavastuses "Ukuaru" on nendeks emaarmastus ja mets. Ugala "Ukuaru" lavastus lõpeb Ukuaru valtsiga. "Kes tead, see võiks olla kuulnud, et selle valsi kirjutas nüüd maailma-kuulus helilooja Arvo Pärt filmi tarvis siis, kui ta veel kuulus ei olnud."

See ilus viis võiks eestlaste jaoks olla üks, millega ennast siduda, kui muuga enam siduda ei ole suures ilmas, kirjutab Mikomägi.

"Ugalas nähtud "Ukuaru" pani ka sellele mõtlema: miks ja kuidas nii juhtub, et Sofi Oksaneneni "Puhastus" maailmas eestlaste elust pilte maalib üha edukamalt, ja miks Veera Saare "Ukuaru" nii tagasihoidlikult ka me oma rahva seas märgatud on? Ugala lavastusel on kõik head olemas, et see asi õigesse tasakaalu seada." ER

Allikad: "Naine lehmaga kirjanduse kingul" Inna Grünfeldt, *Virumaa Teataja* 12.04.2012; "Ukuaru" – lihast ja luust, *papist ja puust* Margus Mikomägi, *Maa-leht* 05.05.2012

Esiplaanil Ukuaru Aksel (Meelis Rämmeld) ja Minna (Carita Vaikjärv). Taga istub jutustaja ja lüütsmooniku mängija rollis teatrilaval debüüdi teinud ansambli Zetod esilaulja Jalmar Vabarna.

Jaanus Laagriküll/Ugala

Veera Saare tütre tütar Karin Aanja, õetütar lastekirjanik Riina Kasser, tütar Kaja Pöder ja pojapoeg Rain Saar Jänedal raamatukogus tutvumas koolilaste kirjatükidega kodukandi kirjanikust. Foto: Kersti Burk/Tapa Linnaraamatukogu

VEERA SAAR 1912–2004

- Sündis Jamburgi lähedal Tikapasa külas Eestist väljarännanud asunike perekonnas. Pärast revolutsiooni tuli perekond tagasi Eestisse. 1931. aastal lõpetas Jõhvi gümnaasiumi. Tartu ülikoolist sai ta õpetajakutse. Töötas õpetajana Tartus, Kehtnas ja Jänedal.
- Looming: "Sõit mustikametsa" (1949), "Lõokeseid taeva all" (1965), "Põlatud maa" (1965), "Üle allikate" (1963), "Ukuaru" (1969), "Elas kord mees" (1975), "Isa niinepuu" (1977), "Kraakuvi mägi" (1987), "Ira" (1983), "Maa hind" (1990), "Kodutee" (1996), "Kärisa leib" (1999), "Neid ammuseid aegu" (2000).

EstDocs ootab konkursile eestiainelisi lühifilme

Järjekorras kaheksas EstDocs – ainus rahvusvaheline võistlus, mille sihiks on keskenduda eestiaineliste teemadele – võtab vastu DVD-kettaid lühifilmide konkursile.

Filmitegijatel on võistlusmaterjalide esitamiseks aega kuni selle aasta 17. septembrini. Osavõitjad võivad edastada filme e-posti või tavalise posti teel. Filmi pikkus on piiratud seitsmele minutile, mitte lugedes krediitinformatsiooni.

Žürii hindab filme, mis tulevad esitusele Torontos eeloleval sügisel, 12. kuni 16. oktoobrini. Võistluse auhinjarahatuleb Erika ja Oswald Timmasse fondist, kogusummas 2500 Kanada dollarit, kusjuures üldvõitja maksimaalne tasu on 1000 dollarit.

Selle aasta konkursi teema on laiendatud "eestlase röömu" mõttest "eestlaste jonn" omapäradele, mille väljendustega on väike Eesti tuntud üle maailma.

Lühifilmide konkursi juhataja Tauno Mölder ütles, et konkursile saade-

TASUB TEADA

- EstDocs on vabatahtlike korraldatud tõsiefilmide festival ja konkurss, mis toimub Torontos, Kanadas.
- Festivali missioon on filmide ja neile järgnevale arutelu kaudu pakkuda nii eestlastele kui ka mitte-eestlastele teavet Eesti ajaloost, poliitikast, kultuurist jpm teemadel.
- EstDocsi festivali on külastanud üle 10 000 inimese.

takse igal aastal üha enam filme, mis annavad vaatajatele inspiratsiooni ja värskeid mõtteid, mil moel võib esineda seotus Eestiga.

Registreerimise blankett koos näpunäidetega on saadavad lühifilmide konkursi veebileheküljel www.EstDocs.com.

Eelmiste võistluste filmid on avatud vaatamiseks aadressil: Youtube.com/EstDocsTO

ER

Pärimuslaager "Saame kodus kokku"

Laste pärimuslaager "Saame kodus kokku", mille sihtgrupiks on väljaspool kodumaad elavad eesti lapsed, toimub sellel suvel 15.–18. augustini Harjumaal Saue vallas Endla puhketalus.

Laager ühendab ja viib oma tegevuses kokku Eesti lapsed kogu maailmast, lapsed ja meie oma pärimuse ning pärimuse ja laste loovuse. Laagri juhtmõtteks ongi ida- ja läänediaspoo- raa laste kohtumine kodumaal.

Laagris õpitakse Eesti tantsu ja laule ja tutvutakse meie sõna- ja mängupärimusega. Laagrilistele juhataatakse teed eestlaste loodud rütmide ja muusikani. Räägitakse rahvarõivastest, nende sümbolilisest, kandmist- raditsioonidest.

Kogu tegevuse ja õpitava lahutamatuks osaks on laste oma mõtted ning loov suhtumine pärimusse.

Koos lastega otsitakse sisu ja mõtet väljendile "pärimus" nii traditsioonilises kui ka tänapäevases mõttes, oluline on meie oma tavade ja kommete märkamine ja mõtestamine. Eesmärk on tekitada lastes hu-

vi ja austust rahvuslikke väärtuste, ka oma identiteedi vastu.

Kogu tegevus, selgitused ja eesmärgid seletatakse lahti emakeeles, st eesti keeles. Laager on suurepäraseks võimaluseks maailma eri paigus elavatel lastel uusi sõpru leida.

Usutavasti just pärimuslike tantsude-mängude kaudu avanevad paljud seni teadmata põnevad tahud meie kultuurist, emakeelest, tavadest, omapäradest ja väärtustest.

Laager lõpeb esinemisega Vanamõisa suurel suvepeol 18. augustil.

Õpetajateks lastelaagris on oma ala entusiastid ja tublid õpetajad Eestist, Laagri Koolist: Tarmo Kivisilla – pillid, osaliselt laul, saatemuusika; Mari Tomp – tantsud, mängud, laul, esinemiskava koostamine; Veronika Kivisilla – vanad lood ja jutustamise kunst.

Tegevused:

- tunnid Eesti mängu, tantsu, muusika ja sõnapärimusega
- loodusmatk Harjumaal Koppelmaa radadel

● Esko talu külastus: juustutootmine jm

● käsitöötuba "Vana hea": ühendatud on taaskasutus ja vanaemade traditsioonilised oskused

● vestlusring Eesti rahvariite traditsioonidest

● Eesti filmi ja multifilmide programm

● osalemine-esinemine Saue valla suvepeol ja käsitöölaadal Vanamõisas

Laagris osalevad lapsed tegutsevad kahes grupis:

- I grupp 8–10aastased
- II grupp 11–14aastased
- Ühe grupi suurus kuni 20 last
- Laagri osalustasu lapsele 80 eurot
- Laagri osalustasu lapsele, kes ei kasuta õbbimisvõimalust, on 40 eurot
- Pärimuslaagrit "Saame kodus kokku" korraldab MTÜ Pärimus ja Loovus
- Täpsem info ja päevakava Mari Tomp, e-post: mari@solemio.ee tel: +372 55 578 788

Pilk ette

● 02.06.2012 – Lüneburg

21. Lüneburger Jazz-Night Festival
Esineb Kristjan Randalu Quartet –
Stephan Braun, Phil Donkin, Bodek
Janke

koht: Kulturforum Lüneburg e.V.,
Gut Wienebüttel, 21339 Lüneburg
info: <http://lueneburg.kulturseite.de>

02.06.2012 – Hannover

Teatrietendus "Fegefeuer" ("Puhas-
tus") – Sofi Oksanen samanimelise
romaani põhjal, saksa keelde tõlki-
nud Angela Plöger.

koht: Schauspielhaus, Prinzenstr. 9,
30159 Hannover
info: www.staatstheater-hannover.de

● 05.06.2012 – Hamburg

Teater NO99 lavastus Hamburgis
"Fuck your ego!" – Anton Makaren-
ko poemi ainetel.

Rahvusvaheliselt laineid lööv eesti
lavastajatepaar Tiit Ojasoo ja Ene-
Liis Semper lavastavad "Fuck your
ego!" Saksamaal esmakordselt ning
toovad lavale Makarenko hiiglasliku,
vastuolulise, ideoloogilise ning sot-
siaalse poemi.

koht: Thalia Theater, Gaußstraße
190, 22765 Hamburg
info: www.thalia-theater.de

● 5. ja 14.06.2012 – Kiel

Teatrietendus "Fegefeuer" ("Puhas-
tus") – Sofi Oksanen samanimelise
romaani põhjal, saksa keelde tõlki-
nud Angela Plöger.

koht: Studio Schauspielhaus Kiel
info: www.theater-kiel.de

● 7. ja 08.06.2012 – Berliin

"Three Kingdoms" etendus Ber-
liinis

Tegu on lavastusega, mis valmis
eestlaste (NO99), inglaste ja saks-
laste (Münchner Kammerspiele)
koostöös.
info: <http://www.deutschestheater.de>

● 22.06.2012 – Neustadt

Dhafer Youssef Quartet
Kristjan Randalu, Chris Jennings,
Mark Guiliana

koht: Villa Böhm, 67433 Neustadt
a.d. Weinstr. OpenAir
info: www.palatiajazz.de

● 24.06.–26.06.2012 – Köln

Rheinland trifft Estland / Estonia
meets Rhineland
Üle-eestilise Noorte Sümfooniaor-
kestri (dirigent Jüri-Ruut Kangur) ja
Dellbrückeri Sümfoonikute ühised
kontserdid.

24.06 – Köln-Dellbrück (koht ja aeg
veel teadmata, jälgi kodulehte)

25.06 – Refrath (koht ja aeg veel
teadmata, jälgi kodulehte)

26.06 – Stadthalle Köln-Mülheim,
Jan-Wellem-Str. 2, algus kell 19.00
info: www.Dellbrücker-Symphoni-ker.de

● 08.07.2012 – Worms

Siiri Sisask "Lingua mea"
Kristjan Randalu, Carsten Netz, Mat-
thias Nowak, Jens Düppe, Helenos
String Quartet

Kava "Lingua mea" laulud on pea-
miselt Siiri Sisaski loodud, rahvusva-
helisele ansamblile on need seadnud
Kristjan Randalu.

koht: Andreasstift, Worms
info: www.worms.de/extern/jazz-and-joy

● 28.06. – 01.07.2012 – Lüneburg

32. Rahvusvahelised Hansapäevad
Tänavu tähistatakse Lüneburgis han-
sapäevade 600. aastapäeva. Oodata
on umbes 150 delegatsiooni hansa-
linnadest, ka Eesti delegatsioon esi-
neb seal.

Info: www.hansetag2012.de

Juubilar!

*Sa oled teeninud õnne ära,
silmis olgu sul tähtede sära.
Et armsad sulle oleks kõik ligi,
ain'd hea tuleks
kleepudes kui katusel pigi!*

Mai

prof. dr Toomas Ots

Õnnitleb Eesti Ühiskond Saksamaa
Liitvabariigis ja Eesti Rada

Müncheni
Eesti Kool KUTSE

Head Müncheni Eesti Kooli liikmed ja sõbrad –
meie kool saab 5aastaseks! Olete oodatud Münc-
heni Eesti Kooli sünnipäevapeole, mis toimub
laupäeval, 16. juunil kl 11 Haus des Deutschen
Ostensis aadressil Am Lilienberg 5, München.

Kava:

- avasõna
- perejumalateenistus EÜSLi praosti Michael Schümersi juhatusel
- esinevad Müncheni Eesti Kooli lapsed
- esineb Janno Põldma, kes on Lotte-filmide stsenarist ja tuntud lasteraamatute "Lotte olümpiaaraamat", "Lepatriinude jõulud" ja "Džuudopoisid" autor
- pärast pidulikku osa teeme jalutuskäigu õlleaeda, kus toimub ühine koosistumine

Palun teatage oma tulekust Karinile hiljemalt
08.06.2012 e-posti aadressil karinlz@web.de,
telefonil 0176/29005704 või 089/46221009

EÜSLi Müncheni Eesti Kooli juhatus

In Memoriam

JAAN KRUUSVALL (7.12.1940 – 3.04.2012)

Alles siis, kui inimene lahkub jäädavalt meie hulgast, saame tõeliselt aru, kelle me oleme kaotanud. Igas inimeses on erakordne säde, igati ei suuda teda puhuda leegiks, mõni müilab tasakesi ja annab sooja, mõni põleb tuhaks, mõni kustub enne aega.

Jaani Kruusvall põles tasase leegiga kogu aeg ja kui saabuma hakkas vabadus, siis lahvas ta ka leegiks, kui meenutame ta näidendeid "Pilvede värvid" ja "Vaikuse vallamaja". Ta sai tõeliselt tuntuks rahva seas, sest ta rääkis sellest, millest me pidime vaikima aastakümneid. Kruusvall ei teinud pateetilisi sõnu, ei, seda ei teinud ta kunagi, ta sõnad tõusid igaviku vaikusest ja tabasid vaataja hingekeeli.

Põgenikud "Pilvede värvides", iga inimene nagu erivärviline pilv, erakordne ja igavikuline, Rein Aren ja Ita Ever mängisid enda jäädavalt selles näidendis Eesti teatri ajalukku. Jah, et tõeliselt mängida, selleks on vaja ka tõelist dramaturgiat. Ja Jaani Kruusvalli näidendid olid tõde, mitte kassikuld.

Valutava südamega Eesti pärast, tema mineviku ja oleviku pärast olid kirjutatud tema näidendid ja ka proosateosed, kuid see proosa oli tõeline luule. Ei saanud neid näidendeid ja lugusid lahti võtta ning analüüsida, nad olid tervikud, kantud igaviku muusikast. Jah, need olid ja on tõeline luule. Ja selles oli Jaani Kruusvalli kordumatu meie kirjanduses ja teatriloo.

Hiljem tuli "Hullumeelne professor", selles mängisid hiilgavalt Mikk Mikiver ja Maria Klenskaja, jälle tänu Jaani Kruusvalli kirjutatud näidendile. Nüüd kõlasid juba nukrad toonid, nukrus oli üldse iseloomulik Kruusvalli loomingule ja see andis samal ajal meile katarsise, tõelise puhastuse, sest autori meel oli puhas ja mõistus sügav, nii sügav, et põhja ei saanud kätte. Ja seetõttu tema näidendite lavastusi pidi vaatama, aina uuesti vaatama, sest ära öelda, mis nad on, seda öelda oli ja on raske.

Tõde on ikka öeldamatu nagu jumal taevas, ta on ainult adutav. Lahkunud on suur poeet, kes jätab meie kirjandusse pärandi, mis kordumatu. Ja ei ole, kes teda asendaks, kuid selles ongi looja suurus.

Rahu Jaani hingele ja rõõmsat teed välja siit mõrunukrast maailmast!

Jaan Tooming

Meie hulgast on lahkunud

Ilmar Tooming

4.04.1925 – 4.04.2012

Südamlik kaastunne abikaasale

Eesti Ühiskond Saksamaa Liitvabariigis
Eesti Rada

Täpsustusi, kommentaare, ettepanekuid, kaastöid, kuulutusi ja teateid
ootame aadressile EestiRada@yahoo.de

Tähtaeg: iga paaritu kuu 10. kuupäevaks. Kaastööde pikkus kuni 2 lehekülge.

HEAD EESTI FILMI SÕBRAD!

21. aprillil alustas ilmumist Eesti Päeva-
lehe DVD-sari "Eesti filmiklassika". See
filmisari on eesti filmi 100. sünnipäeva
vääriline sündmus, mida on oodatud juba
aastaid.

DVD-plaatidele jõuab 30 mängufilmi, millest
moodustub sari koondab endas meie kultuuri-
pärandi tähtsamaid tüvitekste mängufilmi vald-
konnas. Tulemuseks on filmikollektsioon, mis
kuulub aukohale igas eesti kodus! Ilmub kuus
komplekti, millest igati sisaldab viit filmi.

Kõiki filme saab ka eraldi tellida saates e-kirja
eestifilm@epl.ee või helistades (+372) 680 4444.
Täpsem info aadressilt: eestifilm.epl.ee

TEADE

EÜSLi Lastekultuuripäevad (31.08.–02.09.)
sel aastal ei toimu.

EESTI IME konkurss

Mis on 2012. aastal Eestimaa seitse erilist, sära-
vat ja seni veel vähe avastatud tunnusemärki, mida
külastamata pole võimalik tänapäeva Eestist ter-
vikpilti saada? Nii küsib Eesti Päevaleht ja kutsub
teid appi, et üles leida 2012. aasta Eesti imed.

- Igaüks saab Eesti imesid välja pakkuda.
- Igal nädalal saab valida oma lemmiku.
- Igal nädalal võistleb kümme Eesti imet, millest kolm kõige vähem häält saanud langevad välja.
- Väljalangenute asemele tulevad kolm uut imet, mida Eesti Päevaleht tutvustab.
- Igal nädalal algab hääletamine nullist pihta.
- Seitse 2012. aasta Eesti imet selguvad jaani-
päeva paiku.

Paku välja oma ime!
e-kiri: rein.sikk@epl.ee
tavakiri: Tallinna 15, 44306 Rakvere
Imede kodupaik Facebookis: <http://www.facebook.com/EestiIme2012>

Viimane veerg

● Politsei- ja piirivalveameti analüüsist selgub, et surmani viiv narko-
sõltuvus on endiselt seostatav kehva
hariduse ja kesise sotsiaalse pagasi-
ga. Nii näiteks oli mullu narkoüle-
doosi saanud inimestest koguni poo-
led kõigest alg- või põhiharidusega,
enamjaolt töötud ja vallalised, kirjutab
Eesti Päevaleht. "Kui seni hakkas
Eesti Euroopas silma sellega, et meie
sõltlased on väga noored, siis sõltlaste
vanus on järjest kasvamas – uusi tar-
vitajaid ei tule enam nii palju peale,"
märkis Maris Jakobson tervise arengu
instituudist. Jakobsoni sõnul toimub
ennetustöö ennekõike noorte seas ja
koolides, sest esmane narkootiku-
mide katsetamine toimub tavaliselt
14aastaselt, süstimisega alustamise
keskmise vanus on 18 aastat, kuid li-
gi veerand alustab sellega 15aastaselt
ja veelgi nooremalt. Eestis on ligikau-
du 20 000 süstivat narkomaani.

● Eesti vanim tänaseni tegutsev pos-
tijaam tähistas juubelit – Varbuse pos-
tijaam Põlvamaal sai 150aastaseks.
Praegu asub Varbuse postijaamas
Eesti maateemuuseum, kus on oma
koha leidnud nii endisaegne postitõld,
tänapäevased mootorsõidukid kui ka
tulevikku vaatavad elektrautod. Eesti
ainsa terviklikult säilinud postijaama
ümber rajatud muuseumikompleksis
tutvustatakse interaktiivsete väljapa-
nekute kaudu teede ja liikumisviiside
arengut muinasajast kuni tänapäevani.

● Ettevõtluskonkursi Ajujaht pa-
ni tänavu kinni ainulaadse juhtimis-
süsteemiga kolmerattaline tõuke-
ratas Raybike, mille autorid võit-
sid oma äriidee edasiarendamiseks
20 000 eurot. Raybike'i idee auto-
ri Raino Sinisalu sõnul kasutatakse
seuhinnaraha toote edasiarendami-
seks ning välisurgudele viimiseks.
Juba sel suvel saavad kõik huvili-
sed Raybike'e Tallinnas Tammsaa-
re pargis rentida või poodidest osta.

● Sihtasutus Leiutajateküla otsustas
Lottemaa teemapargi hoonete ja raja-
tiste ehitustööde teostamiseks korral-
datud riigihanke konkursile laekunud
pakkumised tagasi lükata ja korral-
dada uue hanke, sest kõik neli esita-
tud pakkumist ületasid kavandatud
eelarve võimalusi. SA Leiutajateküla
nõukogu esimees Rein Malsub ütles,
et praegu käib töö täiendavate hanke-
tingimuste väljatöötamiseks ning uus
riigihange kuulutatakse välja lähiajal.
Tema kinnitusele on projekt praegu algses
graafikus ja ta uskus, et saab Pärnu-
maale Tahkuranna valda kavanda-
tud Lottemaa teemapargi avada 2013.
aasta suve alguses, nagu plaanitud.

● 7827 last üle Eesti hääletasid pa-
rimaks lastekirjanikuks Kristiina
Kassi ja kunstnikuks Heiki Ernitsa,
nende 2010. aastal ilmunud raamatu
"Nõiameiu Nöbinina" eest. XI Nukit-
sa-nimelisel lastekirjanduse konkur-
sil kandideeris 205 raamatut aastatest
2009–2011.

Huvitav veebilehekülj
pano.coptercam.ee

Pidevalt täienev 360° aero-
panoraam kogu Eestimaast.
Head vaatamist!

Eesti Raja toimetus
täna lahkeid annetajaid

Helve Holmer
Olga Kompus
Elmar Pulk